

EAÕK Pärnu ja Saare piiskopkonna LEHT

N° 5 (11)
Mai 2013

Paasapäeva ja temale eelnev Suur Kannatusnädal on Õigeusu Kiriku jumalateenistuste aastaringi kõrgaeg. See periood kajastab kauge mineviku sündmusi, mille tähendus pole oma tõelisust kaotanud ka meie päevil.

Sel ajal elu ja surm, maailma olemise kaks vastandlikku poolt, ristusid ühes punktis – Jeesuses Kristuses, meie Issandas. Toimus hirmus kokkupõrge, mille tagajärjel päike tuhmus ja maa lõi kõikuma. Taevased inglid nutsid, nähes oma Kuningat ja Issandat maa peal Ristile naelutatud. Kristuse õpilased püüdsid meeleheitlikult oma teadvuses ühendada „igavese elu sõnad“, mida nad olid kuulnud oma Õpetajalt, ning Teda Ennast – ristilöödud, odaga läbi pistetud, hingetu.

Ent surmatoov Rist osutus Elu puuks. Seni purustamatud raudsed surmalõuad hävinesid nüüd põrmuks. Nende hammas ei hakanud Jumala Poja peale, Kes kolmandal päeval hauast üles tõusis ning kinkis meile kõigile Aulise Ülestõusmise!

Kristus on üles tõusnud!

Tõesti on üles tõusnud!

Pühade isade õpetustest:

Vanake Pambo ütles: „Me vaatame Püha Risti ja loeme Kristuse kannatustest, kuid ise ei suuda taluda mitte ühtegi solvangut“.

Teine vanake on öelnud: „Oma hinge valgustada ei õnnestu sellel, kes pole ennast eelnevalt puhastanud (vaimselt)“.

Keegi isadest on öelnud: „Kui inimene kaotab kulla või hõbeda, võib ta leida midagi asemele, kes aga on kaotanud aja, ei leia seda enam kunagi üles“.

+ Aleksander, Pärnu ja Saare piiskop

Kavandatud jumalateenistused kirikutes:

Pärnumaal

Ülempreester Ardalioni (Keskküla) juhendamisel:

Pärnu Issandamuutmise katedraalkirikus

toimuvad jumalateenistused (JT) igal nädalavahetusel:

laupäeval kell 18.00 – koguõine teenistus (KÖ); pühapäeval kell 10.00 – liturgia,

samuti: **1.05. kl 17.00 – hommikuteenistus ja 1. tund**

2.05. kl 10.00 – õhtuteenistus ja liturgia

kl 17.00 – hommikuteenistus, 12 kannatusevangeeliumit

3.05. kl 17.00 – õhtuteenistus, Surilina väljatoomine.

kl 18.00 – hommikuteenistus, ristikäik Surikujuga.

- 4.05. kl 10.00 – õhtuteenistus ja liturgia.
kl 17.00 – munade, juustu, pashade pühitsemine
kl 22.00 – Apostlite tegude raamatu lugemine
kl 23.30 – kesköine teenistus
- 5.05. kl 00.00 – ristikäik, hommikuteenistus, liturgia. PAASA
kl 10.00 – palveteenistus, paasatunnid, munade, juustu, pashade pühitsemine.
- 10.05. kl 10.00 – liturgia Jumalasünnitaja Konstantinoopolis asuva „Elavakstegeva allika“ auks
- 12.05. kl 10.00 – liturgia. Antipaasa. Apostel Tooma pühapäev
- 14.05. kl 10.00 – hingepalve. Rõõmukuulutamine surnutele. Uinunute mälestus.
- 19.05. kl 10.00 – liturgia. Pühade salvitoojate naiste pühapäev.
12.00 katedraalkoguduse täiskogu

Häädemeeste Issandamuutmise kirik:

- 3.05. kl 10.00 – Suure reede jumalateenistus
5.05. kl 10.00 – Ülestõusmispüha liturgia
18.05. kl 11.00 – vaimulik laulupäev
1.06. kl 10.00 – liturgia, kell 12.00 koguduse täiskogu

Tahkuranna Jumalasünnitaja Uinumise kirik:

- 6.05. kl 11.00 – Ülestõusmispüha liturgia
26. 05. kl 16.00 – koguduse täiskogu

Treimani ülemapostlite Peetruse ja Pauluse kirik:

- 11.05. kl 11.00 – liturgia ja koguduse täiskogu

Laiksaare Ristija Johannese kirik:

- 12.05. kl 15.00 – koguduse täiskogu

Preester Enose (Heinsoo) juhendamisel:

Sindi Jumalailmumise kirik:

- 5.05. kl 00.00 – liturgia. PAASA

Pootsi-Kõpu püha Kolmainu kirik:

- 5.05. kl 10.00 aseteenistus. Paasapüha, teenib diakon Agaton (Paalberg)

Paadrema püha Kolmainu kirik:

- 5.05. kl 11.00 – Paasapüha. Teenib piiskop Aleksander

Ülempreester Viktori (Ivask) juhendamisel:

Kihnu saarel püha Nikolai Imetegija kirik

- 12.05. kl 9.00 – liturgia. Antipaasa. Teenib piiskop Aleksander

Saaremaal

Ülempreester Andream (Põld) juhendamisel:

Kuressaare püha Nikolai Imetegija kirikus

toimuvad jumalateenistused (JT) igal nädalavahetusel:

laupäeval kell 17.00 – koguõine teenistus (KÖ); pühapäeval kell 10.00 – liturgia.

samuti: 1.05. kl 17.00 – õlitamise salasus

- 2.05.kl.17.00 – 12 kannatusevangeeliumi lugemine

- 3.05.kl.17.00 – Suure Reede õhtuteenistus

- 4.05.kl.23.30 – Suure Laupäeva keskööteenistus, ristikäik ja Paasa teenistus

- 5.05.kl.14.00 – Ülestõusmise püha õhtuteenistus

- 8.05. kl 10.00 – liturgia

Muhu-Rinsi Kaasani Jumalaema ikooni kirik:

- 4.05. kl 10.00 – liturgia. Suur Laupäev

Öörikul püha Kolmainu kirik:

- 11.05. kl 10.00 – liturgia.

Levala püha Aleksander Nevski kirik:

- 12.05. kl 12.30 – aseteenistus.

Lümanda Issandamuutmise kirik:

5.05. kl 10.00 – PAASA

Metsküla Issanda Tempelisseviimise kirik:

9.05. kl 10.00 – liturgia.

Muhu- Hellamaa pühade ülemapostlite Peetruse ja Pauluse kirik:

18.05. kl 10.00 – liturgia.

Preester Toivo (Treima) juhendamisel:

Tornimäe Neitsi Maria Kaitsmise kogudus:

3.05. kl 17.00 – Suur Reede

4.05. kl 23.30 – ristikäik. PAASA

5.05. kl 10.00 – Paasa liturgia

19.05. kl 10.00 – liturgia. Koguduse täiskogu

Piila peaingel Miikaeli kirik:

3.05. kl 14.00 – õhtuteenistus. Suur Reede

12.05. kl 10.00 – liturgia. Koguduse täiskogu

Laimjala Püha Vassiilios Suure kirik:

2.05. kl 10.00 – liturgia. Suur Neljapäev

18.05. kl 10.00 – liturgia. Koguduse täiskogu

Mustjala prohvet Eelija kirik:

6.05. kl 10.00 – liturgia. PAASA

31.05. kl 10.00 – liturgia. Koguduse täiskogu

Leisi püha apostlisarnase Olga kirik:

5.05. kl 15.00 – liturgia aseteenistus. PAASA

26.05. kl 10.00 – liturgia. Koguduse täiskogu.

Reomäe püha apostel Andrease kirik:

11.05. kl 10.00 – liturgia.

Pärsamaa püha Innokenti kirik:

**6.05. kl 14.00 – liturgia aseteenistus
PAASA**

**31.05. kl 15.00 – liturgia aseteenistus.
Koguduse täiskogu**

Püha Eelkäija Skiitas Reomäel toimuvad igapäevased kloostriteenistused.

Liturgia toimub:

Laupäev 4.05. kell 23.30 KRISTUSE SURNUIST ÜLESTÕUSMISE HELGE PÜHA. PAASA.

Laupäev **11.05.** kell 10.00

Laupäev **25.05.** kell 7.30 PÜHA, AULISE JA KUULSA PROHVETI, EELKÄIJA JA RISTIJA JOHANNESE KALLI PEA KOLMAS LEIDMINE.

Tähelepanu! EAÕK Püha Sinodi korraldusega 26. juunist 2011, mis põhineb EAÕK sama aasta Täiskogu otsusel, on alates 2012. aastast EAÕK kirikukalender viidud kooskõlla suurema osa maailma Õigeusu kirikute liturgilise kalendriga. See tähendab, et Ülestõusmispühade aeg (Suur Paast, Ülestõusmispühad, Viiekümnapäeva periood ja Kolmainu püha) peetakse Juliuse kalendri, nn vana kalendri järgi. Ülejäänud jumalateenistuste aastaringi (sh Kristuse Sündimist, Issandamuutmist, Jumalaema Uinumist jne) tähistatakse Gregoriuse, nn uue kalendri järgi.

ÕIGEUSU KATEHHEES

(lühendatult)

Järgneb, algus lehes nr 2

144. Meie võtame osa Jeesuse Kristuse kannatustest ja surmast elava ja südamliku usu kaudu ning Kiriku Salasuste läbi, millesse on varjatud ja pitseriga kinni löödud Jeesuse Kristuse kannatuste ja surma päästev vägi, ning lõpuks, oma liha koos selle kirkede ja himudega ristilöömise kaudu.

„Või te ei tea, et nii mitu, kui meid on ristitud Kristusesse Jeesusesse, oleme ristitud Tema surmasse?“ (Ro 6:3); „Sest iga kord, kui te seda leiba sööte ja karikast joote, te

kuulutate Issanda surma, kuni Ta tuleb“ (1Kor 11:26); „Aga kes on Kristuse Jeesuse pärast, need on oma liha risti lõõnud ühes tema ihalduste ja himudega“ (Gal 5:24).

145. *Oma liha risti lüüa* koos selle ihalduste ja himudega saab ihaldustest ja himudest hoidumise kaudu ning nendevastaste tegudega. Näiteks, kui viha sunnib meid vaenlast kiruma ning talle kurja tegema, paneme meie sellele tahtele vastu. Tuletades meelde, kuidas Jeesus Kristus Ristil palvetas Oma vaenlaste eest, palvetame ka meie oma vastaste eest, ning löõme sel viisil risti viha kire.

Viies osa

146. Issand Jeesus Kristus andis kindla tõestuse, et Tema kannatused ja surm on meile, inimestele, päästmiseks, selle kaudu, et Ta tõusis surnuist üles, ning pani seeläbi aluse ka meie õndsale ülestõusmisele. „Kui me loodame Kristuse peale üksnes selles elus, siis me oleme kõigist inimestest armetumad. Aga nüüd on Kristus surnuist üles äratatud, ja on esimeseks saanud nende seast, kes on läinud magama“ (1Kor 15:19-20).

147. Sellest seisundist, milles Jeesus Kristus oli pärast Oma surma kuni Ülestõusmiseni, lauldakse järgmises kirikulaulus: „Oh Kristus, Sa olid hauas ihuga ja põrgus hingega kui Jumal, paradiisis ühes rõõvliga ja aujärjel ühes Isa ja Vaimuga; Sa täidad kõik kui kõikjal olija“.

148. **Põrgu** tähistab kreeka keelest tõlgituna kohta, mis on ilma valguseta. Kristlikus õpetuses mõistetakse seda kui *vaimset vanglat*, pimedat kohta, st nende hingede seisundit, kes on patu tõttu Jumala Palge ning Temaga seotud valguse ja õndsuse nägemisest eemaldatud.

149. Issand Jeesus Kristus läks alla põrgusse selleks, et ka seal kuulutada võidust surma üle ning päästa hingi, kes usuga ootasid Tema Tulemist.

150. Usutunnistuse sõnad *üles tõusnud kolmandal päeval Kirjade järele* on võetud apostel Pauluse läkitusest korintlastele: „Ma olen teile ju kõigepealt edasi andnud seda, mida ma ka ise olen vastu võtnud: et Kristus suri meie pattude eest, nagu on kirjutatud Pühades Kirjades, ja et ta maeti maha ja äratati kolmandal päeval üles Pühade Kirjade järgi“ (1Kor 15:3-4).

151. Sõnadega *Kirjade järele* tähistatakse seda, et Jeesus Kristus suri ja tõusis surnuist üles just täpselt niimoodi, nagu sellest on prohvetlikult kirjutatud Vana Testamendi raamatutes.

152. Vana Testamendi Kirjades on viiteid sellele, et Jeesus Kristus pidi surnuist üles tõusma just nimelt *kolmandal päeval*. Prohvetliku kujutluse sellest on esitatud prohvet Joona isikus: „Ja Joona oli kala (vaala) kõhus kolm päeva ja kolm ööd“ (Jn 2:1).

153. Sellest, et Jeesus Kristus oli surnuist üles tõusnud, said inimesed teada järgmiselt: sõjamehed, kes valvasid Tema hauda, nägid ehmatusega, kuidas Issanda Ingel oli kivi haua ukse eest ära veeretanud, ning sellega kaasnes suur maavärisemine. Inglid teatasid Kristuse Ülestõusmisest ka Magdala Mariale ning mõnedele teistele. Jeesus Kristus Ise ilmus paljudele samal, Oma Ülestõusmise päeval: salvikandjatele naistele, apostel Peetrusele, kahele õpilasele, kes läksid Emmausesse, ning lõpuks kõigile apostlitele majas, mille ukсед olid suletud. Seejärel ilmus Ta apostlitele neljakümne päeva jooksul veel mitmeid kordi, jätkates Jumalariigi Saladuste õpetamist.

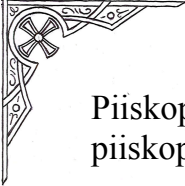
(jätkub järgmises numbris...)

Pantokratori fond

Piiskopkonna arendamiseks ja vaimulike toetamiseks on avatud pangakonto

SEB 10220202116229. Konto omanik: **Eesti Apostlik-Õigeusu Kirik.**

Konto nimetus: **Pantokraator.** Selgitus: **Annetus.**

Piiskopkonna lehte on võimalik lugeda ka internetis aadressil: www.eoc.ee Pärnu ja Saare piiskopkonna alalehelt.

